

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ МЛАДЕНОВАЦ
по ревизији сврсисходности пословања
„Доступност и исправност воде за пиће“**

**Број: 400-1098/2019-04/109
Београд, 1. јул 2020. године**

САДРЖАЈ

1. УВОД	2
2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА	3
2.1. Управљање снабдевањем водом за пиће у циљу обезбеђивања једнаке доступности и квалитета воде за пиће свим грађанима	3
2.2. Успостављени систем контроле и извештавања о исправности воде за пиће.....	9
2.3. Заштита становништва од употребе неисправне воде из јавног водовода	13
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА	15

1. УВОД

Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) издала је Извештај о ревизији сврсисходности пословања „Доступност и исправност воде за пиће“, број: 400–1098/2019–04/83 од 17. децембра 2019. године у којем је навела закључке и налазе.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року од 90 дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај, оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1. Управљање снабдевањем водом за пиће у циљу обезбеђивања једнаке доступности и квалитета воде за пиће свим грађанима

2.1.1. Предуслови за континуирано снабдевање становништва исправном водом за пиће

2.1.1.1. Коришћење изворишта и његова заштита

2.1.1.1.1. Опис несврсисходности

На територијама јединица локалне самоуправе и градске општине – субјеката ревизије за коришћење 53 од укупно 56 изворишта која служе за јавно снабдевање становништва водом за пиће и на које се односи 77% захваћене количине воде за пиће нису прибављене водне дозволе. Две јединице локалне самоуправе нису обезбедиле решења о утврђивању зона санитарне заштите за сва изворишта која се користе за јавно водоснабдевање. Због коришћења изворишта без претходно прибављене водне дозволе и без утврђених граница зоне санитарне заштите постоји повећан ризик од:

- коришћења изворишта у већем обиму од обима који обезбеђује његово одрживо коришћење, што у дужем временском периоду за последицу може имати смањење, односно потпуни губитак капацитета изворишта,
- случајног или намерног загађивања воде на изворишту због неадекватне заштите изворишта, које може утицати и на квалитет воде која се испоручује корисницима.

Градска општина Младеновац (у даљем тексту ГО Младеновац) за 11, од укупно 13 изворишта колико их користи за јавно снабдевање водом за пиће није доставила доказ о прибављеној водној дозволи. За једно извориште прибављена је сагласност Републичке дирекције за воде, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде која претходи издавању водне дозволе, али не и водна дозвола. Укупно захваћене количине воде на територији ГО Младеновац са изворишта за које није прибављена водна дозвола износе 1.852.000 m³ на годишњем нивоу и чине 77% укупно захваћених количина воде за снабдевање становништва водом за пиће. Зоне санитарне заштите утврђене су за сва изворишта.

2.1.1.1.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима ГО Младеновац препоручено је да обезбеде да се коришћење воде врши на основу и у складу са водним дозволама којима се утврђује дозвољени обим коришћења изворишта за снабдевање водом за пиће.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају ГО Младеновац известила је Институцију да је у току прикупљање и анализа потребне документације за прибављање решења Министарства надлежног за посао геолошког истраживања о утврђеним и разврстаним резервама подземних вода. Урађени су литолошки профили бунара у експлоатацији и прикупљени подаци о старости, конструкцији и капацитетима бунара, урађене су анализе по „Б“ програму и спроводи се редовно (недељно) осматрање статичких и динамичких нивоа.

ГО Младеновац је навела да у следећој години планира израду Елабората о резервама и експлоатацији подземних вода на извориштима, са проценом утицаја експлоатације на извориштима и израду предвиђених истражно-експлоатационих радова, а све у циљу комплетирања документације за подношење захтева у циљу прибављања водне дозволе.

Као одговорно лице за предузимање планираних мера исправљања наведен је Руководилац сектора водовода и канализације.

2.1.1.1.3. Оцена мере исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као делимично задовољавајућу, јер планиране активности које је ГО Младеновац навела у извештају нису усаглашене са датим роком за поступање по препоруци и постоји ризик да мере исправљања неће бити предузете у остављеном року. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.1.2. Лиценца којом се потврђује испуњеност неопходних кадровских и техничких капацитета за рад пружаоца услуге

2.1.1.2.1. Опис несврсисходности

Од укупно шест јавних комуналних предузећа која су основале јединице локалне самоуправе и градска општина – субјекти ревизије, четири немају прибављену лиценцу Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде којом се потврђује испуњеност кадровских и техничких капацитета за обављање послова снабдевања водом за пиће системом јавног водовода.

Због обављања послова снабдевања водом за пиће капацитетима који не одговарају прописаним за обављање те делатности постоји повећан ризик од пружања услуге која није одговарајућег квалитета.

Јавно комунално предузеће „Младеновац“ која обавља послове јавног снабдевања водом за пиће, а чији је оснивач ГО Младеновац, нема лиценцу којом се потврђује испуњеност услова за обављање те делатности.

2.1.1.2.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима ГО Младеновац препоручено је да предузму мере којима ће обезбедити да послове снабдевања водом за пиће системом јавног водовода обављају јавна предузећа, односно друга правна лица која имају лиценцу за њихово обављање.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају ГО Младеновац известила је Институцију да је у току прикупљање документације о техничко-технолошкој опремљености и кадровској оспособљености, као и да се очекује да захтев за добијање лиценце буде предат у року од 30 дана.

Као одговорно лице за предузимање планираних мера исправљања наведен је Руководилац Службе производње и дистрибуције воде.

2.1.1.2.3. Оцена мере исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.1.3. Праћење квалитета услуга које се пружају корисницима

2.1.1.3.1. Опис несврсисходности

Јединице локалне самоуправе и градска општина – субјекти ревизије до краја 2018. године нису регулисале начин изјашњавања грађана о квалитету услуге снабдевања водом за пиће и праћење квалитета услуге. Недостатак података о оцени задовољства корисника квалитетом пружене услуге снабдевања водом за пиће може довести до повећаног ризика да мере које предузимају јединице локалне самоуправе и градска општина – субјекти ревизије у циљу унапређења делатности не одговарају стварним потребама и приоритетима корисника услуга.

Одлука којом је регулисан начин обављања комуналне делатности и обавезе пружаоца услуга на територији ГО Младеновац није допуњена одредбама које се односе на начин континуираног изјашњавања корисника комуналних услуга о квалитету пружања комуналних услуга од стране вршилаца комуналних делатности.

2.1.1.3.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима ГО Младеновац препоручено је да утврде начин континуираног изјашњавања корисника услуга о квалитету пружања комуналних услуга и мере у циљу унапређења квалитета услуга планирају узимајући у обзир резултате оцене задовољства корисника квалитетом пружања комуналне услуге јавног снабдевања водом за пиће.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају ГО Младеновац известила је Институцију да Одлуком о пречишћавању и дистрибуцији воде („Службени лист града Београда“, бр. 23/05, 2/11, 29/14, 19/17 и 74/19) није регулисано изјашњавање корисника услуга о квалитету пружених услуга, у смислу чл. 13. Закона о комуналним делатностима. Како према мишљењу ГО Младеновац иста нема надлежности за самостално уређење овог питања планирано је да се у року од месец дана иницира поступак за уређење овог питања преко Секретаријата за комуналне и стамбене послове градске управе града Београда.

2.1.1.3.3. Оцена мере исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као делимично задовољавајућу јер још увек није започето предузимање активности ради отклањања несврсисходности и постоји ризик да мере исправљања неће бити предузете у остављеном року. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.2. Доступност воде за пиће становништву и потпуност и ажурност података о начину снабдевања водом за пиће

2.1.2.1. Преузимање надлежности за управљање над локалним водоводима

2.1.2.1.1. Опис несврсисходности

Јединица локалне самоуправе и градска општина надлежна за снабдевање становништва водом за пиће не располажу потпуним и ажурним подацима о броју домаћинстава односно становника који користе водоводне мреже којима не управља јавно комунално предузеће и, иако имају обавезу, не извештавају о постојању, броју корисника и начину управљања јавним водоводима који нису у надлежности јавног комуналног предузећа основаног за те намене.

Поређењем прикупљених података о начину снабдевања водом за пиће са садржајем извештаја које јединице локалне самоуправе и градска општина – субјекти ревизије годишње достављају надлежном министарству, утврђено је да се о постојању ових водоводних мрежа не извештава или се не извештава тачно. Управљање јавним водоводима у појединим насељеним местима још увек није поверено јавним комуналним предузећима основаним за обављање послова снабдевања водом за пиће. Јединице локалне самоуправе и градска општина – субјекти ревизије не располажу потпуним и ажурним подацима о броју домаћинстава односно становника који користе водоводне мреже којима не управља јавно комунално предузеће и не извештавају о постојању ових водоводних мрежа.

На територији ГО Младеновац у три насеља постоје водоводне мреже којима управљају месне заједнице односно групе грађана. Град Београд је Одлуком о пречишћавању и дистрибуцији воде¹ уредио да се пречишћавање и дистрибуција воде може обављати и преко локалних водовода, а да услове и начин вршења ове делатности преко локалних водовода уређује скупштина градске општине на чијем подручју се такав водовод налази. Скупштина ГО Младеновац није посебном одлуком или другим актом уредила комуналну делатност пречишћавања и дистрибуције воде преко локалних водовода.

ГО Младеновац није тачно извештавала надлежно министарство о броју јавних водовода који су ван надлежности јавног комуналног предузећа. Приликом редовног инспекцијског надзора Републичка комунална инспекција је 2015. године констатовала да за три месне заједнице (*Кораћица, Шепшин и Дубона*) комуналну делатност снабдевања водом за пиће обављају лица која не испуњавају услове прописане Законом о комуналним делатностима и наложене су мере за преузимање ових водовода. У вези са преузимањем локалних водовода ГО Младеновац је затражила одлагање извршења наложених мера и поступак још увек није окончан.

2.1.2.1.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима ГО Младеновац препоручено је да утврде број јавних водовода на територији за коју су надлежне, број домаћинстава и становника који се снабдевају из водовода којима управљају групе грађана и месне заједнице и предузму мере у циљу уређивања обавеза управљања тим водоводима, у складу са важећим прописима.

¹ „Службени лист града Београда“, бр. 23/05, 2/11, 29/14 и 19/17.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају ГО Младеновац известила је Институцију да је у току поступак утврђивања тачног броја јавних водовода као и броја домаћинстава која се из тих водовода снабдевају. Захтеви за доставу података упућени су Саветима МЗ у сеоском подручју територије ГО Младеновац. Планирано је да након утврђивања тачних података о броју водовода којима управљају месне заједнице и групе грађана Скупштина ГО Младеновац, у складу са одредбама закона који регулишу обављање комуналних делатности као и дистрибуцију и снабдевање пијаћом водом, донети потребне одлуке о давању ових водовода на управљање ЈКП „Младеновац“.

За предузимање планираних мера исправљања надлежни су Одељење за инвестиције и инфраструктуру и послове јавних набавки Управе ГО Младеновац, савети МЗ и Скупштина ГО Младеновац.

2.1.2.1.3. Оцена мере исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања и планиране рокове за поступање по препоруци. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.3. Постављени циљеви и коришћени индикатори за оцену ефеката улагања у унапређење водоснабдевања

2.1.3.2. Планирање и праћење ефеката утрошка средстава из буџета

2.1.3.2.1. Опис несврсисходности

Приликом планирања активности у вези са водоснабдевањем за које се ангажују средства буџета јединице локалне самоуправе и градска општина – субјекти ревизије делимично или уопште нису пратиле ефекте улагања кроз адекватне планске и реализоване величине индикатора и унапред постављених циљева, на начин који би најбоље указао на очекивани резултат од утрошка уложених средстава. Извештаји о реализацији буџета не садрже податак о планираном и оствареном напретку у:

- покривености корисника и територије услугама кроз повећање прикључености или
- унапређењу квалитета воде за пиће кроз смањење учешћа контрола које су показале неадекватан квалитет воде у односу на укупан број контрола.

Приликом планирања буџета и одобравања програма пословања предузећа која обављају послове снабдевања становништва водом за пиће јединице локалне самоуправе и градска општина – субјекти ревизије дефинисале су и планирале програме и програмске активности које имају за циљ унапређење водоснабдевања, као и планирана средства потребна за реализацију пројеката.

ГО Младеновац је планирала средства за унапређење водоснабдевања за реализацију активности које се односе на изградњу водоводне мреже, изградњу и ревитализацију бунара и реконструкцију водоводне мреже. ГО Младеновац није дефинисала као посебан циљ програма и активности *Повећање покривености корисника и територије квалитетним услугама водоснабдевања*, нити је користила предложене

индикаторе за остварење циљева повећане покривености корисника и територије квалитетним услугама водоснабдевања. У поступку планирања средстава буџета за изградњу водоводне мреже као индикатор за остварење циља коришћен је број километара изграђене водоводне мреже, који не указује на планиране и постигнуте ефекте у смислу покривености територије услугама водоснабдевања.

2.1.3.2.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима ГО Младеновац препоручено је да у поступку планирања и припреме програмских буџета и улагања у унапређење водоснабдевања користе предложене циљеве програма и програмских активности у вези са повећањем покривености корисника и територије квалитетним услугама водоснабдевања и да приликом извештавања о утрошку средстава спроводе и оцену напретка ка достизању циљева користећи адекватне индикаторе.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају ГО Младеновац известила је Институцију да је у Одлуци о првом ребалансу буџета ГО Младеновац за 2020. годину у делу II, члан 5. утврдила следеће циљеве и индикаторе:

- Програм 2 - Комуналне делатности, шифра програма 1102 - утврђен је циљ програма: *Повећање покривености корисника и територије квалитетним услугама водоснабдевања* и индикатор: *Број насељених места обухваћених услугама у односу на укупан број насеља (24 месне заједнице).*
- циљ: *Максимална могућа покривеност корисника и територије услугама водоснабдевања*, и индикатор: *Број потенцијалних нових корисника услуге водоснабдевања/прикључака* утврђени су за пројекте:
 - 1102 - 1012: Водоводна мрежа у улицама Смедеревски пут, Дреновачка (циљна вредност индикатора: 21),
 - 1102 - 1019: Изградња дела водоводне мреже у улици Доњи Вићовци (циљна вредност индикатора: 32),
 - 1102 - 1020: Изградња дела водоводне мреже у улици Пут Катића у МЗ Велика Крсна (циљна вредност индикатора: 8),
 - 1102-1022: Изградња дела водоводне мреже у улици Бафемова у МЗ Велика Крсна (циљна вредност индикатора: 24),
 - 1102 - 1023: Изградња дела водоводне мреже у улици Давидовића пут у МЗ Велика Крсна (циљна вредност индикатора: 13) и
 - 1102 - 1032: Водоводна мрежа у ул. Станимирска у МЗ Велика Крсна (циљна вредност индикатора: 8).

За реализацију мера исправљања као надлежно је наведено Одељење за инвестиције и инфраструктуру и послове јавних набавки Управе ГО Младеновац и ЈКП „Младеновац“.

2.1.3.2.3. Оцена мере исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања и планиране рокове за поступање по препоруци. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2. Успостављени систем контроле и извештавања о исправности воде за пиће

2.2.1. Планирање, финансирање и праћење спровођења обавезних контрола исправности воде за пиће

2.2.1.1. Планирање и праћење реализације обавезних контрола исправности воде за пиће

2.2.1.1.1. Опис несврсисходности

Јединице локалне самоуправе и градска општина - субјекти ревизије нису преузеле обавезу планирања и не прате да ли се обавезне контроле исправности воде за пиће спроводе у прописаном обиму. У периоду од ступања на снагу Закона о јавном здрављу у марту 2016. године до краја 2018. године јединице локалне самоуправе и градска општина – субјекти ревизије нису донеле план јавног здравља за своју територију нити посебне програме који се односе на здравствену исправност воде за пиће.

Савет за здравље, који оснива јединица локалне самоуправе, надлежан је и за праћење спровођења донетих планова јавног здравља кроз посебне програме из области јавног здравља. План јавног здравља предлаже савет за здравље, а усваја га Скупштина јединице локалне самоуправе. Посебни програми из области јавног здравља односе се и на контролу здравствене исправности воде за пиће.

Статутом града Београда, ГО Младеновац као и другим градским општинама у саставу града Београда у периоду 2015-2018. године није дата надлежност за обављање послова у области јавног здравља. На основу информација и података достављених од стране Секретаријата за здравство града Београда, Скупштина града Београда није до краја 2018. године донела план јавног здравља који се односи на територију ГО Младеновац. Изменама и допунама Статута града Београда² које су на снази од августа 2019. године предвиђено је да градска општина образује савет за здравље градске општине, доноси план јавног здравља за територију градске општине и обезбеђује средства за финансирање односно суфинансирање посебних програма из области јавног здравља.

ГО Младеновац је у периоду од 2015. до 2018. године планирала, уговарала и финансирала контролу исправности воде за пиће из јавних чесми.

2.2.1.1.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима ГО Младеновац препоручено је да предузму мере у циљу доношења плана јавног здравља и посебних програма који се односе на контролу здравствене исправности воде за пиће.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају ГО Младеновац известила је Институцију да је у току израда Плана јавног здравља за територију ГО Младеновац. У допуни извештаја

² Одредбе члана 17. Статута Града Београда („Службени лист града Београда“, бр. 39/08, 6/10 и 23/13, „Службени гласник РС“, бр. 7/16 - одлука УС и „Службени лист града Београда“, бр. 60/19).

наведено је да је Савет за здравље ГО Младеновац образован решењем које је Веће ГО Младеновац усвојило 22. јануара 2020. године. У наредном периоду је планирано прибављање анализе здравственог стања становништва на територији ГО Младеновац, а очекивани рок за реализацију ове активности април 2021. године. Након тога планирано је да, у року од три месеца, Савет за здравље ГО Младеновац утврди предлог Плана јавног здравља за период 2020–2026. године.

Након доношења Плана јавног здравља надлежни орган ГО Младеновац ће бити у могућности да донесе посебне програме који се односе на контролу здравствене исправности воде за пиће, утврди приоритете и определи средства за финансирање програма из области јавног здравља.

За предузимање планираних мера као надлежни наведени су Веће ГО Младеновац, Одељење за инвестиције и инфраструктуру и послове јавних набавки, Савет за здравље ГО Младеновац и Скупштина ГО Младеновац.

2.2.1.1.3. Оцена мере исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као делимично задовољавајућу, јер планиране активности које је ГО Младеновац навела у извештају нису усаглашене са датим роком за поступање по препоруци и постоји ризик да мере исправљања неће бити предузете у остављеном року. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2.2. Реализација прописаног обима контрола исправности воде за пиће и праћење исправности воде за пиће

2.2.2.1. Редовност контроле исправности воде за пиће из водоводне мреже

2.2.2.1.1. Опис несврсисходности

Реализовани обим контрола исправности воде за пиће мањи је од прописаног, а исправност воде за пиће се не прати у свим јавним водоводима. Због начина планирања и уговарања обавезних контрола исправности воде за пиће јединице локалне самоуправе и градска општина - субјекти ревизије не прате реализацију контрола исправности воде за пиће из јавног водовода према врсти и броју. На овај начин долази до вишегодишњих одступања у врсти и броју извршених контрола у односу на обавезан обим редовних контрола према местима узорковања, као и према броју испитаних узорака који је прописан Правилником о хигијенској исправности воде за пиће.

Контрола исправности воде за пиће у водоводној мрежи у јавном водоводу којима управља јавно комунално предузеће које је ГО Младеновац основала за послове јавног снабдевања водом за пиће није вршена у прописаном обиму. ЈКП „Младеновац“ је уговорило за 24% мањи број анализа на водоводној мрежи од броја прописаног Правилником о хигијенској исправности воде за пиће. Број реализованих контрола не одступа значајно од уговореног броја. Уговором који је закључен са заводом за јавно здравље, поред броја и врсте анализа, одређена су и места (локације) на којима ће се вршити узорковање.

Контрола исправности воде за пиће из водоводних мрежа чије управљање је у надлежности месних заједница није вршена.

2.2.2.1.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима ГО Младеновац препоручено је да планом јавног здравља и/или посебним програмима исправности воде за пиће уреде број и врсту обавезних контрола исправности воде за пиће према местима узорковања.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

У одазивном извештају ГО Младеновац известила је Институцију да је у јануару 2020. године образован Савет за здравље, а да је Планом јавног здравља за територију ГО Младеновац чија је израда у току планирано да буду утврђени број и врста обавезних контрола исправности воде за пиће, према местима узорковања. Такође се истиче да је исправност воде за пиће приоритетна активност у области јавног здравља становништва на територији ГО Младеновац и да ће се регулисати посебним програмима након доношења Плана јавног здравља.

За предузимање наведених планираних мера као надлежни наведени су Веће ГО Младеновац, Савет за здравље ГО Младеновац и Скупштина ГО Младеновац.

2.2.2.1.3. Оцена мере исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2.3. Садржај и начин размене података о исправности и квалитету воде за пиће

2.2.3.1. Информисање вршиоца делатности, оснивача и корисника услуга о исправности воде за пиће

2.2.3.1.1. Опис несврсисходности

Садржај и начин размене података о исправности и квалитету воде за пиће између комуналних предузећа која обављају послове снабдевања водом за пиће и јединица локалне самоуправе и градске општине – субјеката ревизије као њихових оснивача није адекватан, зато што:

- 1) једна јединица локалне самоуправе није обавештавана о увођењу забрана, односно ограничења испоруке воде за пиће из јавног водовода,
- 2) и поред тога што се у случају значајних одступања хитно обавештавају комунално предузеће и санитарни инспектор, комуникација између вршиоца делатности и оснивача је неформална и није ближе уређена,
- 3) само једна од пет посматраних јединица локалне самоуправе и градске општине - субјеката ревизије је обавезала јавно комунално предузеће које обавља послове снабдевања водом за пиће да информише кориснике о квалитету, односно утврђеној исправности воде за пиће.

Недовољна уређеност обавеза и одговорности учесника, начин и ток размене информација о исправности и дозвољеној употреби воде ствара ризик од непотпуног или неблаговременог информисања корисника о исправности и квалитету воде за пиће.

У циљу боље информисаности корисника услуга о исправности воде за пиће Скупштина ГО Младеновац је у октобру 2016. године уредила обавезу информисања грађана о резултатима спроведених анализа исправности воде за пиће из јавног водовода. Градска општина Младеновац је обавезала јавно комунално предузеће које обавља послове снабдевања водом за пиће да информише кориснике о квалитету, односно утврђеној исправности воде за пиће. Информација о резултатима свих извршених анализа исправности воде од стране Градског завода за јавно здравље Београд јавно је доступна на месечном нивоу.³

Размена података о исправности и квалитету воде за пиће између вршиоца делатности, оснивача и корисника услуге у ГО Младеновац није потпуна, зато што и поред тога што се у случају значајних одступања хитно обавештавају комунално предузеће и санитарни инспектор, комуникација између вршиоца делатности и оснивача је неформална и није ближе уређена.

Иако је одлуком ГО Младеновац предвиђена обавеза информисања грађана о исправности воде за пиће из јавног водовода путем званичног сајта и на *Facebook* страници ГО Младеновац, у посматраном периоду није вршено информисање грађана на овај начин.

2.2.3.1.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима ГО Младеновац препоручено је да прецизније уреде начин комуникације са пружаоцима комуналне услуге и обезбеде благовремено и потпуно обавештавање корисника услуга у вези са прекидима и поремећајима у снабдевању због утврђене неисправности воде за пиће.

Препоруци је дат приоритет 1 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до 90 дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до 90 дана.

У одазивном извештају ГО Младеновац известила је Институцију да је Управа ГО Младеновац – Одељење за грађевинске, урбанистичке и комуналне послове овлашћено да све наложене и предложене мере објављује на званичној интернет страници ГО Младеновац.

ГО Младеновац – Одељење за грађевинске, урбанистичке и комуналне послове је актом од 25. маја 2020. године обавезало ЈКП „Младеновац“ да у случају прекида и поремећаја у снабдевању водом, а због утврђене неисправности воде за пиће, одмах и без одлагања писаним путем, односно путем електронске комуникације обавести надлежни орган ГО Младеновац – Одељење за грађевинске, урбанистичке и комуналне послове о разлозима прекида или поремећаја у испоруци воде, о времену трајања прекида или поремећаја. Такође, ЈКП „Младеновац“ је, између осталог, обавезано да путем средстава јавног информисања одмах обавести кориснике воде о разлозима прекида или поремећаја у испоруци воде, о времену трајања прекида или поремећаја, као и да корисницима пружи потребна посебна упутства.

2.2.3.1.3. Оцена мере исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

³ Информација се објављује у форми табеларног прегледа резултата испитивања на интернет страници ЈКП „Младеновац“ (<https://www.jkpmladenovac.co.rs/cyr/labaratorijski-nalazi>).

2.3. Заштита становништва од употребе неисправне воде из јавног водовода

2.3.1. Дужина трајања забране употребе воде из јавног водовода за пиће

2.3.1.1. Опис несврсисходности

Дужина трајања забране и недовољна информисаност грађана о здравственој исправности воде неповољно утичу на коришћење воде за пиће из алтернативних извора снабдевања и повећавају ризик од употребе воде из јавног водовода која није безбедна за пиће и припрему хране.

Обезбеђивање услова за обављање комуналних делатности обухвата предузимање мера за континуирано вршење комуналних делатности у циљу обезбеђења животних потреба физичких и правних лица. У случају настанка дужег прекида у снабдевању водом за пиће постоји потреба да се становништву обезбеди вода за пиће из алтернативних извора.

На примеру посматраних јединица локалне самоуправе утврђено је да дужина трајања забране утиче да настали трошкови и умањени приходи могу бити значајни и тиме умањују износ расположивих средства за улагање у развој водоснабдевања. Доступност алтернативних извора снабдевања водом утиче да њихово коришћење не буде значајно због дужине трајања забране.

Надлежни санитарни инспектор је у периоду од 2015. до 2018. године изрекао шест мера забране коришћења воде за пиће на територији ГО Младеновац.

Структура водоводног система којим управља ЈКП „Младеновац“⁴ обезбеђује континуитет у дистрибуцији воде за пиће корисницима и у случајевима утврђивања неисправности воде за пиће. Ово се остварује прекидом довода воде у делу мреже, односно искључивањем из функције бунара и изворишта код којих је утврђена неисправност и снабдевањем корисника тог подручја водом из дела мреже и са изворишта у коме није утврђена неисправност.

У периоду од 2015. до 2018. године није било прекида у снабдевању водом за пиће из јавног водовода којим управља ЈКП „Младеновац“. На основу достављених података о начину водоснабдевања на територији ГО Младеновац, утврђене неисправности воде за пиће нису биле узрок прекида у снабдевању.

До успостављања водоснабдевања из другог извора или за време прекида из другог разлога снабдевање становништва водом за пиће врши се ангажовањем цистерни за воду.

2.3.1.2. Исказане мере исправљања

Одговорним лицима ГО Младеновац препоручено је да у случају настанка забране или ограничења у употреби воде за пиће из јавног водовода снабдевање исправном водом за пиће обезбеде на основу анализе потреба и могућности, узимајући у обзир и доступност алтернативних извора снабдевања.

Препоруци је дат приоритет 2 који означава несврсисходности које је могуће отклонити у року до годину дана односно препоруке по којима је потребно поступити у року до годину дана.

⁴ Структура водоводне мреже је развијена по принципу „паукове мреже“ и омогућава снабдевање из више извора.

У одазивном извештају ГО Младеновац известила је Институцију да се привремено снабдевање корисника обезбеђује постављањем цистерни. Такође, достављен је податак да је у току израда конкретног плана за поступање у случају потребе за обезбеђивањем снабдевања водом за пиће из алтернативних извора, којим ће се уредити ко, у ком року и на који начин доносио одлуку о обезбеђивању исправне воде за пиће, у погледу количине, редоследа примене алтернативног снабдевања и извора финансирања.

Као одговорно лице за предузимање планираних мера исправљања одређен је Руководилац сектора водовода и канализације.

2.3.1.3. Оцена мере исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај број П-00-96-2/74/2020 од 10. марта 2020. године са допуном број П-00-96-2/324-1/2020 од 5. јуна 2020. године, који је, на основу захтева из Извештаја о ревизији сврсисходности „Доступност и исправност воде за пиће“, поднела Градска општина Младеновац. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписао и печатом оверило одговорно лице Градске општине Младеновац, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднела Градска општина Младеновац задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37. Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Државну ревизорску институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Државна ревизорска институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
1. јул 2020. године

Достављено:

- Градској општини Младеновац и
- Архиви.